

Mødet genoptaget kl. 13.00

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Forespørgsel nr. F 6:

Forespørgsel til udenrigsministeren:

»Hvad kan udenrigsministeren oplyse om regeringens holdning til Tjetjenienkonflikten i lyset af drabet på Aslan Maskhadov og kendelsen fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol den 24. februar 2005?«

Af Holger K. Nielsen (SF) og Frank Aaen (EL).
(Forespørgslen anmeldt 11/3 2005. Fremme af forespørgslen vedtaget 17/3 2005).

Begrundelse

Holger K. Nielsen (SF):

Den 8. marts i år blev Aslan Maskhadov dræbt af russiske kugler. Han var en af de mest eftersøgte mænd i Tjetjenienkonflikten. Putin havde gjort ham til hovedfjende nr. 1, og efter drabet fik den russiske præsident Putin det, som han ville have det.

Og hvad er det? Det er, at den person blev dræbt, som er den foreløbig eneste valgte præsident for Tjetjenien, valgt ved et OSCE-overvåget valg i 1997, i øvrigt med meget stor opbakning fra dansk side på det tidspunkt, og som man kunne forhandle en politisk løsning med.

Putin har over for Vesten kørt Tjetjenienkonflikten ind i den almindelige kamp imod terrorisme, og fra Vestens side har han ret beset fået lov til at behandle konflikten, som om det var en kamp imod terrorismen, og uimodsagt har han fået lov til at opfatte Maskhadov på samme måde som andre terrorister.

Men Maskhadov var som sagt den foreløbig eneste valgte repræsentant for det tjetjenske folk. Han og hans repræsentant i Europa, Saka-jev, har gentagne gange lagt op til politiske forhandlinger med den russiske ledelse. Putin har tilsyneladende ikke ønsket en politisk løsning. Han har opfattet konflikten sådan, at der kun er en militær løsning på konflikten.

I en vis forstand kan man være bange for, at der bliver tale om en selvopfyldende profeti. Efter Maskhadov er det jo i højere grad folk som Basajev, terrorister, der sidder på magten. Der er i tusindvis af unge mennesker, der ikke ser andet fremtidshåb i Tjetjenien end at gå ind i terroriske aktiviteter over for Rusland, hvor man

desværre også ofte kommer til at ramme civile, som er uskyldige.

Med andre ord er der også for den danske regering et stort ansvar over for hele Tjetjenienkonflikten, ikke mindst efter drabet på Maskhadov, og ikke mindst efter at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol faktisk i en kendelse har hævdet, at der har været tale om grove overtrædelser af menneskerettighederne fra russisk side i den anden tjetjenske krig.

Besvarelse

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Når historikerne om nogle år vil skrive Tjetjenienkonfliktens historie, vil de tragiske begivenhederne, som vi var vidne til ved gidseltagningen i Beslan, markere et afgørende brud.

På den tjetjenske side af konflikten har det udviklet sig til at være en kamp med stadig stærkere religiøst og terroristisk islæt mod civile så vel i Tjetjenien som i resten af Rusland.

På russisk side har der været overdreven magtanvendelse og for svag indsats mod overgreb mod civile begået af militæret.

Nu synes udviklingen at pege på en stigende erkendelse af, at man ikke kan løse problemet alene med militær magt. Putin har tidligere ved flere lejligheder tilkendegivet, at kun en politisk løsning vil kunne skabe fred i Tjetjenien, og vi synes at se en begyndende åbenhed hen imod at trække Den Europæiske Union og vestlige lande ind i en reel dialog og med opgaver, der peger i fredelig retning.

Den danske regerings holdning er klar. Den danske regering fordømmer terrorisme i alle dens former. Terrorismen skal bekæmpes med alle lovlige midler. Vi respekterer Ruslands suverænitæt og territoriale integritet. Kun en politisk proces kan tilvejebringe grundlaget for fred og afslutte den civile befolknings lidelser i Tjetjenien. Samtidig gentager vi, at overdreven magtanvendelse og ustraffede overgreb mod civile kun vil forlænge konflikten.

Kl. 13.05

Med folkeafstemningen om en ny forfatning for Tjetjenien i 2003 og det efterfølgende valg til præsidentembedet er der indledt en proces mod overførsel af stadig større magt til de tjetjenske strukturer.

Der ses gradvis et større tjetjensk engagement i administrationen og i ordenshåndhævelsen på eget territorium. Der skal afholdes parlaments-